

Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
NILO JÄÄSKINEN IŠVADA,
pateikta 2015 m. balandžio 14 d.¹

Byla C-207/14

**Hotel Sava Rogaška, gostinstvo, turizem in storitve, d.o.o.
prieš
Republika Slovenija**

(Vrhovno sodišče (Slovėnija) pateiktas prašymas priimti prejudicinę sprendimą)

„Teisės aktų derinimas — Direktyva 2009/54/EB — 8 straipsnio 2 dalis — I priedas — Sąvoka
„natūralus mineralinis vanduo iš vieno šaltinio“ — Aiškinimo kriterijai“

I – Įvadas

1. XIX a. šaltinio mineralinio vandens vartojimas išplito, o dėl socialinių ir kultūrinių pokyčių ši vandenį pradėta parduoti išpilstytą į butelius. 1870 m. pirmojoje natūralaus mineralinio vandens „Perrier“ šaltinio reklamoje buvo pavartota frazė „stalo vandens princesė“. Sąjungos teisėje teisiniu natūralaus mineralinio vandens reglamentavimu siekiama įtvirtinti ir užtikrinti laisvą prekių judėjimą, ypač pabrėžiant vartotojų apsaugą.

2. Šiomis aplinkybėmis šis prašymas priimti prejudicinę sprendimą susijęs su sąvokos „natūralus mineralinis vanduo iš vieno šaltinio“ išaiškinimu, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2009/54/EB dėl natūralaus mineralinio vandens eksploatavimo ir pateikimo į rinką², kuria kodifikuojant pakeista Direktyva 80/777/EEB³ (joje Sąjungos teisėje buvo pirmą kartą reglamentuoti išpilstyto į butelius mineralinio vandens klausimai), 8 straipsnio 2 dalį. Visų pirma pagal Direktyvos 2009/54 8 straipsnio 2 dalį draudžiama pateikti rinkai vandenį iš vieno šaltinio naudojant daugiau nei vieną prekės aprašą.

3. Taigi ginčas pagrindinėje byloje kilo tarp įmonės *Hotel Sava Rogaška, gostinstvo, turizem in storitve, d.o.o.* (toliau – HSR) ir *Republika Slovenija* (Slovėnijos Respublika), atstovaujamos *Ministrstvo za kmetijstvo in okolje* (Žemės ūkio ir aplinkos ministerija, toliau – ministerija), dėl šios ministerijos atsisakymo suteikti „natūralaus mineralinio vandens“ prekės aprašą HSR. Kaip matyti iš bylos medžiagos, pagrindinėje byloje nagrinėjamas atsisakymas grindžiamas tuo, kad to paties požeminio vandens sluoksnio vanduo suteka į dvi gavybos vietas ir vienai iš jų eksploatuoti HSR buvo suteikta koncesija. Tačiau iš antrosios gavybos vietos trykštantis vanduo Slovėnijoje jau yra pripažintas konkrečiu aprašu ir yra teisėtai pateikiamas į rinką naudojant šį aprašą.

1 — Originalo kalba: prancūzų.

2 — 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl natūralaus mineralinio vandens eksploatavimo ir pateikimo į rinką (OL L 164, p. 45, klaidų ištaisymas OL L 306, 2014, p. 8).

3 — 1980 m. liepos 15 d. Tarybos direktyva dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su natūralaus mineralinio vandens naudojimu ir prekyba, suderinimo (OL L 229, p. 1).

4. Šioje byloje, kuri susijusi su gana techninėmis sąvokomis, keliančiomis aiškinimo sunkumų, kylančių dėl, viena vertus, kriterijų, susijusių su objektyviomis mineralinio vandens savybėmis ir, kita vertus, kriterijų, susijusių su hidrogeologine šio vandens gavybos vietos struktūra, išskyrimo, Teisingumo Teismas turi galimybę pirmą kartą priimti sprendimą dėl Direktyvos 2009/54 išaiškinimo, kad būtų patikslinti jos tikslai ir vertybės, kuriomis buvo remiamasi ją priimant.

II – Teisinis pagrindas

A – *Sąjungos teisė*

5. Pagal Direktyvos 2009/54 5 ir 9 konstatuojamąsias dalis:

„(5) Natūraliam mineraliniam vandeniui taikomų bet kokių taisyklių svarbiausias tikslas turėtų būti apsaugoti vartotojų sveikatą, neleisti, kad vartotojai būtų klaidinami, taip pat užtikrinti sąžiningą prekybą.

<...>

(9) Ženklinant turėtų būti privalomai nurodoma natūralaus mineralinio vandens analizinė kompozicija [sudėtis] užtikrinant, kad vartotojai bus apie tai informuoti.“

6. Šios direktyvos 1 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Ši direktyva taikoma vandeniui, gaunamam iš valstybės narės žemės gelmių ir tos valstybės narės atsakingų institucijų pripažintam natūraliu mineraliniu vandeniui pagal I priedo I skirsnio nuostatas.“

7. Direktyvos 2009/54 8 straipsnio 2 dalyje numatyta:

„Draudžiama pateikti į rinką natūralų mineralinį vandenį iš vieno šaltinio vartojant daugiau nei vieną prekės aprašą.“

8. Direktyvos 2009/54 I priedo I dalyje „Apibrėžimas“ yra tokie punktai:

„1. „Natūralus mineralinis vanduo“ – tai pagal 5 straipsnio nuostatas mikrobiologiškai visavertis vanduo, esantis požeminiame vandens sluoksnyje ar telkinyje ir trykštantis iš vieno ar daugiau natūralių ar dirbtinai išgręžtų šaltinių.

Natūralų mineralinį vandenį galima aiškiai atskirti nuo paprasto geriamojo vandens:

- a) pagal jo pobūdį, kurį parodo jo sudėtyje esančios mineralinės medžiagos, mikroelementai ar kitos sudedamosios dalys, o kai kada ir tam tikras poveikis;
- b) pagal jo pirminį būvį,

kai abi savybės yra nepakitusios dėl to, kad vanduo yra požeminis <...>

<...>

3. Natūralaus mineralinio vandens sudėtis, temperatūra ir kitos svarbiausios savybės išlieka pastovios neviršijant tam tikro natūralaus svyravimo ribų; visų pirma joms nedaro įtakos galimi debito svyravimai.

<...>“

9. 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2000/60/EB, nustatančioje Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus⁴, apibrėžiama bendra vandens valdymo ir apsaugos sistema, grindžiama ne valstybių sienomis ar nacionaline politika, bet hidrologinėmis formacijomis, t. y. upių baseinu, atsižvelgiant į darnų vystymąsi. Dėl terminologijos pažymėtina, kad minėtos direktyvos 2 straipsnyje nustatyta sudėtinga labai techninių sąvokų, pavyzdžiui, vandeningojo sluoksnio arba požeminio vandens telkinio, apibrėžčių struktūra.

B – Nacionalinė teisė

10. Direktyva 80/777, pakeista Direktyva 2009/54, buvo perkelta į Slovėnijos teisę Dekretu dėl natūralaus mineralinio vandens, šaltinio vandens ir stalo vandens⁵. Šio dekreto 4 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad mineralinis vanduo – tai vanduo, kuris, be tam tikrų mikrobiologinių reikalavimų, taip pat atitinka reikalavimą, kad jis yra iš požeminio vandens sluoksnio ar telkinio, apsaugotas nuo bet kokios galimos taršos ir trykšta iš šaltinio vienoje ar daugiau natūralių ar dirbtinai išgręžtų gavybos vietų. To paties dekreto 12 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad natūralų mineralinį vandenį iš vieno šaltinio į rinką galima pateikti pažymėtą tik vienu prekybiniu prekių ženklu.

III – Pagrindinės bylos faktinės aplinkybės, prejudiciniai klausimai ir procesas Teisingumo Teisme

11. Iš bylos medžiagos matyti, kad 2011 m. liepos 18 d. HSR pateikė ministerijai prašymą Slovėnijoje pripažinti natūralaus mineralinio vandens, trykštančio iš gavybos vietos RgS-2/88, komercinį aprašą „ROI Roitschocrene“.

12. 2012 m. vasario 26 d. sprendimu ministerija atmetė šį prašymą remdamasi tuo, kad natūralus mineralinis vanduo iš to paties šaltinio pagal dekreto 12 straipsnio 4 dalį ir Direktyvos 2009/54 8 straipsnio 2 dalį gali būti pateikiamas į rinką naudojant tik vieną prekės aprašą ir kad 2001 m. liepos 3 d. sprendimu natūralus mineralinis vanduo iš to paties vandeningojo sluoksnio kaip ir nagrinėjamas vanduo, tačiau iš kitos gavybos vietos (vadinamos V-3/66-70), jau buvo pripažintas natūraliu mineraliniu vandeniu, kurio prekės aprašas yra *Donat Mg*, ir yra taip pateikiamas į rinką.

13. HSR pareiškė ieškinį dėl minėto sprendimo panaikinimo *Upravno sodišče* (Administracinis teismas), ji teigė, pirma, kad iš gavybos vietos RgS-2/88 gaunamas ne tas pats vanduo kaip iš gavybos vietos V-3/66-70 ir kad, antra, reikia skirti sąvokas „šaltinis“ ir „vandeningasis sluoksnis“. Kadangi šis ieškinyje buvo atmetas, HSR pareiškė kasacinį skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme, ji visų pirma teigė, kad administracinis teismas klaidingai aiškino Direktyvos 2009/54 8 straipsnio 2 dalies sąvoką „šaltinis“.

4 — OL L 327, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 5 t., p. 275. Direktyva, iš dalies pakeista 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/31/EB (OL L 140, p. 114). Reikia patikslinti, kad ši direktyva buvo papildyta 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/118/EB dėl požeminio vandens apsaugos nuo taršos ir jo būklės blogėjimo (OL L 372, p. 19).

5 — *Pravilnik o naravni mineralni vodi, izvirski vodi in namizni vodi (Uradni list RS, Nr. 50/04, 2004 5 6)*, iš dalies pakeistas *Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o naravni mineralni vodi, izvirski vodi in namizni vodi (Uradni list RS, Nr. 75/05, 2005 8 9, toliau – dekretas)*.

14. Sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą *Vrhovno sodišče* (Aukščiausiasis Teismas) patikslina, kad vanduo į gavybos vietas V-3/66-70 ir RgS-2/88 suteka iš to paties požeminio vandens sluoksnio ar telkinio⁶. Be to, jis pažymi, kad natūralus mineralinis vanduo *Donat Mg* yra įrašytas į Slovėnijoje pripažįstamo natūralaus mineralinio vandens registrą ir į valstybių narių pripažįstamo natūralaus mineralinio vandens sąrašą⁷, o kaip jo šaltinis nurodytas *Donat*⁸.

15. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo išaiškinti sąvoką „natūralus mineralinis vanduo iš vieno šaltinio“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2009/54 8 straipsnį. Jis pažymi, kad sąvoka „šaltinis“, kuri daug kartų vartojama minėtoje direktyvoje, joje neapibrėžta. Atsižvelgiant į minėtos direktyvos I priedo I skyriaus 1 punkte esančios sąvokos „natūralus mineralinis vanduo“ apibrėžties kalbinius skirtumus, ši sąvoka gali būti aiškinama įvairiai. Šiomis aplinkybėmis *Vrhovno sodišče* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar Direktyvos [2009/54] 8 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti taip, kad „natūraliu mineraliniu vandeniu iš vieno šaltinio“:

- a) laikomas vanduo, imamas toje pačioje gavybos vietoje, tačiau juo nelaikomas vanduo, gaunamas skirtingose gavybos vietose, net jei tai yra vanduo, kurio šaltinis patenka į to paties vandeningojo sluoksnio požeminio vandens telkinio teritoriją, kaip tai suprantama pagal [VPPD] pateiktas „vandeningojo sluoksnio“ ir „požeminio vandens telkinio“ sąvokų apibrėžtis;
- b) laikomas vanduo, imamas toje pačioje gavybos vietoje, tačiau juo nelaikomas vanduo, gaunamas skirtingose gavybos vietose, net jei tai yra vanduo, kurio šaltinis patenka į to paties vandeningojo sluoksnio požeminio vandens telkinio teritoriją, kaip tai suprantama pagal [VPPD] pateiktas „vandeningojo sluoksnio“ ir „požeminio vandens telkinio“ sąvokų apibrėžtis, kai šioms apibrėžtims svarbus ir atstumas tarp gavybos vietų, gavybos vietos gylis, vandens iš kiekvienos gavybos vietos kokybės charakteristikos (pavyzdžiui, cheminė ir mikrobiologinė sudėtis), hidraulinis gavybos vietų ryšys, vandeningojo sluoksnio uždarymas ir atvirumas;
- c) laikomas vanduo, kurio šaltinis patenka į to paties vandeningojo sluoksnio požeminio vandens telkinio teritoriją, kaip tai suprantama pagal [VPPD] pateiktas „vandeningojo sluoksnio“ ir „požeminio vandens telkinio“ sąvokų apibrėžtis, neatsižvelgiant į tai, kad į žemės paviršių jis patenka per kelias gavybos vietas;
- d) laikomas vanduo, kurio šaltinis patenka į to paties vandeningojo sluoksnio požeminio vandens telkinio teritoriją, kaip tai suprantama pagal [VPPD] pateiktas „vandeningojo sluoksnio“ ir „požeminio vandens telkinio“ sąvokų apibrėžtis, neatsižvelgiant į tai, kad į žemės paviršių jis patenka per kelias gavybos vietas, kai šioms apibrėžtims svarbus ir atstumas tarp gavybos vietų, gavybos vietos gylis, vandens iš kiekvienos gavybos vietos kokybės charakteristikos (pavyzdžiui, cheminė ir mikrobiologinė sudėtis), hidraulinis gavybos vietų ryšys, vandeningojo sluoksnio uždarymas ir atvirumas?

6 — Kaip matyti iš HSR pastabų, HSR gavybos vietoje RgS-2/88 išgauna natūralų mineralinį vandenį iš 274 m gylio. Bendrovė *Droga Kolinska d.d.* (toliau – *Droga Kolinska*) gavybos vietoje *Donat Mg V-3/66-70* mineralinį vandenį išgauna iš 606 m gylio. Gavybos vietos viena nuo kitos nutolusios daugiau kaip 5 km.

7 — Žr. OL C 95, 2013, p. 38.

8 — Iš bylos medžiagos matyti, kad 2001 m. liepos 3 d. sprendimu ministras pripažino vandenį iš gavybos vietų RgS-2/88 ir V-3/66-70 natūraliu mineraliniu vandeniu, kurio prekės aprašas yra *Donat Mg*, nors bendrovė *Droga Kolinska*, kuriai skirtas šis sprendimas, neturėjo koncesijos naudoti vandens iš gavybos vietos RgS-2/88, nes ši koncesija 2008 m. vasario 14 d. sprendimu buvo suteikta HSR. Taigi *Droga Kolinska* negali teikti rinkai minėto vandens naudodama komercinį aprašą *Donat Mg*.

2. Ar tuo atveju, jeigu neįmanoma teigiamai atsakyti nė į vieną pirmojo klausimo dalį, formuluotės „natūralus mineralinis vanduo iš vieno šaltinio“ aiškinimas turi būti grindžiamas tokiomis aplinkybėmis, kaip antai atstumu tarp gavybos vietų, gavybos vietos gyliu, vandens iš kiekvienos gavybos vietos kokybės charakteristikomis, hidrauliniu gavybos vietų ryšiu, vandeningojo sluoksnio uždaramu ir atvirumu?“

16. Prašymas priimti prejudicinį sprendimą Teisingumo Teismo kanceliarijoje užregistruotas 2014 m. balandžio 25 d. Rašytines pastabas pateikė HSR, Slovėnijos, Čekijos ir Graikijos vyriausybės bei Europos Komisija. HSR, Slovėnijos ir Graikijos vyriausybės bei Komisija dalyvavo 2015 m. kovo 4 d. posėdyje.

IV – Analizė

A – Dėl prejudicinių klausimų vertinimo

17. Savo klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas Teisingumo Teismo klausia, kaip aiškinti Direktyvos 2009/54 8 straipsnio 2 dalyje nustatytą draudimą, pagal kurį „natūralų mineralinį vandenį iš to paties šaltinio“ draudžiama pateikti rinkai vartojant daugiau nei vieną prekės aprašą. Nors prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas savo klausimus pateikia atmesdamas įvairias aiškinimo hipotezes, reikia pažymėti, kad visi jie iš esmės susiję su viena ir ta pačia sąvoka. Be to, nepaisant šių klausimų struktūros, kaip ir visos rašytines pastabas šioje byloje pateikusios šalys, siūlau juos nagrinėti kartu.

B – Dėl natūralaus mineralinio vandens reglamentavimo Sąjungos teisėje

18. Iš bylos medžiagos matyti, kad esminis sunkumas, su kuriuo susidūrė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, yra susijęs su tuo, kad Direktyvoje 2009/54 nėra sąvokos „šaltinis“ apibrėžties, todėl šią sąvoką galima aiškinti įvairiai. Nors pagrindinis tikslas yra neleisti suklaidinti vartotojo, sąvoką „vienas šaltinis“ reikia apriboti sąvoka „viena gavybos vieta“. Taigi į šią sąvoką patenka tik iš vienos gavybos vietos imamas tos pačios cheminės ir mikrobiologinės sudėties vanduo. O jeigu būtų pateikiamas platus aiškinimas, reikėtų manyti, kad sąvoka „vienas šaltinis“ apima vandenį iš kelių gavybos vietų, kurios visos turi bendrą vandeningąjį sluoksnį, kaip jis suprantamas VPPD⁹.

19. Šiuo atžvilgiu visų pirma yra naudinga apibrėžti nagrinėjamo aiškinimo aprėptį.

9 — Pagal VPPD 2 straipsnio 11 punktą vandeningasis sluoksnis apibrėžiamas kaip žemiau žemės paviršiaus esantis uolienos ar kitokių geologinių klodų sluoksnis ar sluoksniai, pakankamai aktyti ir pralaidūs, kad pro juos galėtų pratekėti ar būtų galima imti nemažai požeminio vandens“. Pagal VPPD 2 straipsnio 12 punktą sąvoka „požeminio vandens telkinys“ apibrėžiama kaip kiekybės rodikliais apibrėžtas požeminio vandens kiekis, esantis vandeningajame sluoksnyje ar keliuose sluoksniuose“.

20. Reikia priminti, kad derinimas išpilstyto į butelius vandens pateikimo rinkai srityje vidaus rinkoje buvo labai ilgas ir sudėtingas procesas. Valstybės narės daugiausia nesutarė dėl pačios natūralaus mineralinio vandens sąvokos skirtumų¹⁰. Taigi, nors teisės aktų nuostatų derinimo maisto produktų ir gėrimų srityje klausimas buvo iškeltas šeštojo dešimtmečio pabaigoje, direktyva, kuria siekta suderinti mineralinio vandens naudojimą ir pateikimą rinkai, buvo priimta tik devintajame dešimtmetyje¹¹. Tarptautiniu lygmeniu ta pati kova vyko per diskusijas, susijusias su Maisto kodekso priėmimu¹².

21. Direktyva 80/777 buvo susijusi su žmonėms vartoti skirtų maisto produktų eksploatavimu ir prekyba, visų pirma pabrėžiant būtinybę apsaugoti juos nuo taršos pavojų, jeigu tai yra susiję su visuomenės sveikata; kita vertus, joje buvo garantuojamos vartotojų teisės, užtikrinant, kad išpilstant vandenį į butelius jo šaltinio vietoje ir atitinkamai uždarant tarą skystis išsaugotų savybes, kuriomis remiantis jis buvo pripažintas mineraliniu vandeniu¹³. Taigi, kaip Direktyvos 80/777 įpėdinė, Direktyva 2009/54 grindžiama iš esmės tais pačiais kriterijais.

22. Direktyva 2009/54, kuri buvo priimta remiantis EB 95 straipsniu (dabar – SESV 114 straipsnis), derinami teisės aktai, kurių tikslas – maisto produktų srities vidaus rinkos sukūrimas ir veikimas¹⁴. Svarbiausio šiai direktyvai aiškinti aspekto reikia ieškoti jos 5 konstatuojamojoje dalyje, pagal kurią natūraliam mineraliniam vandeniui taikomų bet kokių taisyklių svarbiausias tikslas turėtų būti apsaugoti vartotojų sveikatą, neleisti, kad vartotojai būtų klaidinami, taip pat užtikrinti sąžiningą prekybą. Iš tiesų, kaip pabrėžia Graikijos vyriausybė, šia konstatuojamąja dalimi buvo papildyta Direktyvos 2009/54 *ratio legis*, pertvarkant Direktyvą 80/777.

23. Aišku, geriamojo vandens ir ypač išpilstomo į butelius vandens klausimams tikrai būdingas kompleksinis reglamentavimas. Jie reglamentuojami keliais aktais, tarp jų visų pirma direktyva, susijusia su žmonėms vartoti skirtu vandens kokybe¹⁵, direktyva, kuria nustatomos natūralaus mineralinio vandens sudedamosios medžiagos, galinčios kelti pavojų visuomenės sveikatai¹⁶, ir direktyva¹⁷, kurioje nustatoma gydomojo vandens sąvoka. Visų pirma, kalbant apie ženklavimo taisykles, Direktyvoje 2009/54 yra papildomos bendrosios teisės aktų, susijusių su maisto produktų ženklavimu, taisyklės ir nustatomos leidžiančios nuo jų nukrypti nuostatos¹⁸.

10 — Taigi tai yra „romėniškasis“ modelis, kai valstybės įsikišimas, susijęs su klasifikacija, grindžiamas mokslo tyrimais, o gaminiams pateikti rinkai reikalingas išankstinis leidimas. Pagal vokiškąjį modelį įmonės veikia pasitelkdamos sektorinius susitarimus remdamosi vien gaminio chemine sudėtimi (mineralizacijos laipsniu). Tačiau pagal britiškąjį modelį iš esmės būtent vartotojas renkasi geriausią iš įvairiausių rinkoje pateikiamų gaminių. Šiuo atžvilgiu žr. N. Marty „La construction d’un marché européen des eaux embouteillées: enjeux, acteurs et déroulement des négociations de la directive 80/777 sur les eaux minérales (années 1950-années 1980)“, *Revue d’histoire de l’intégration européenne*, 19 t., 2013, Nr. 2, p. 227–242.

11 — Daugiau istorinės informacijos žr. minėtą N. Marty.

12 — J.-P. Doussin „Les eaux minérales dans le Codex alimentarius – Un choc des cultures“. *Annales des Mines*, 1998 m. gegužės mėn., p. 30. 1963 m. Jungtinių Tautų Maisto ir žemės ūkio organizacijos (anglų k. FAO) ir Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) sudaryta Maisto kodekso komisija parengė maisto standartus, gaires ir tarptautinius praktikos kodeksus, suderintus siekiant apsaugoti vartotojų sveikatą ir užtikrinti sąžiningą veiklą maisto prekybos srityje. Žr. internetinę svetainę <http://www.codexalimentarius.org/codex-home/fr/>

13 — Direktyva 80/777 buvo priimta būtent siekiant panaikinti šių gėrimų pateikimo į rinką kliūtis ir palengvinti bendrosios rinkos veikimą. Žr. generalinio advokato D. Ruiz-Jarabo Colomer išvadą byloje *Komisija / Vokietija* (C-463/01, EU:C:2004:290, 56 punktas).

14 — Reikia pažymėti, kad pagal 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1924/2006 dėl teiginių apie maisto produktų maistingumą ir sveikatingumą (OL L 404, p. 9, klaidų ištaisymas OL L 12, 2007, p. 3) 1 straipsnį šis reglamentas taikomas nepažeidžiant Direktyvos 80/777 nuostatų. Šių dviejų teisės aktų tarpusavio sąveika yra vienas iš teisinių klausimų, iškeltų byloje *Neptune Distribution* (C-157/14), kuri nagrinėjama Teisingumo Teisme.

15 — 1980 m. liepos 15 d. Tarybos direktyva 80/778/EEB dėl žmonių vartoti skirtu vandens kokybės (OL L 229, p. 11), panaikinta ir pakeista 1998 m. lapkričio 3 d. Tarybos direktyva 98/83/EB dėl žmonių vartoti skirtu vandens kokybės (OL L 330, p. 32; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 4 t., p. 90), su pakeitimais.

16 — 2003 m. gegužės 16 d. Komisijos direktyva 2003/40/EB, nustatanti natūralaus mineralinio vandens sudedamųjų medžiagų sąrašą, koncentracijos ribas ir ženklavimo reikalavimus bei ozonu prisodrinto oro naudojimą perdirbant natūralų mineralinį ir šaltinių vandenį (OL L 126, p. 34; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 31 t., p. 193).

17 — 2001 m. lapkričio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/83/EB dėl Bendrijos kodekso, reglamentuojančio žmonėms skirtus vaistus (2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 27 t., p. 69).

18 — 2000 m. kovo 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/13/EB dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių maisto produktų ženklavimą, pateikimą ir reklamavimą, derinimo (OL L 109, p. 29; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 5 t., p. 75). Žr. Direktyvos 2009/54 8 konstatuojamąją dalį.

24. Vis dėlto, atsižvelgiant į reglamentuojamų tikslų ir dalykų skirtumus, man atrodo, kad nors Direktyvoje 2009/54 sąvoka „šaltinis“ teisiškai neapibrėžta, tai vis dėlto nereiškia, kad reikia remtis VPPD pateiktomis sąvokų apibrėžtimis. Toks pasirinkimas galėtų netgi reikšti teisinę klaidą.

25. Iš tiesų, kaip Teisingumo Teismas jau yra pažymėjęs, VPPD – tai pagrindų direktyva, priimta remiantis EB 175 straipsnio 1 dalimi (dabar – SESV 192 straipsnis). Ji nustato bendruosius principus ir bendrą veiksmų pagrindą vandens apsaugai bei užtikrina bendrųjų vandens apsaugos ir subalansuoto vandens naudojimo Europos Sąjungoje principų bei struktūrų koordinavimą, integraciją ir plėtojimą tolesnėje ateityje¹⁹. Vis dėlto VPPD nesiekama visiško valstybių narių teisės aktų vandens srityje suderinimo²⁰. Iš jos 19 konstatuojamosios dalies matyti, kad šia direktyva siekiama išlaikyti ir pagerinti vandens aplinką Sąjungoje. Šis ekologinio pobūdžio tikslas iš esmės yra susijęs su nagrinėjamo vandens kokybe²¹.

26. Aišku, negalima atmesti, kad įvairiose direktyvose iš tiesų apibrėžiamas tas pats gamtos reiškinys, nes ir vandeningasis sluoksnis, ir požeminis vandens sluoksnis ar požeminis vandens telkinys apibūdina po žeme besikaupiantį vandenį. Vis dėlto dėl neaiškaus šių sąvokų tarpusavio ryšio aiškinant Direktyvą 2009/54 nepatartina tiesiogiai remtis techninėmis VPPD direktyvos sąvokomis.

27. Galiausiai pažymiu, kad nagrinėjant ginčą pagrindinėje byloje pateikti klausimai, susiję su nacionalinės valdžios institucijų praktika skiriant natūralaus mineralinio vandens išgavimo koncesijas, neturi reikšmės prašomam išaiškinimui, nes jie negali paveikti pačios sąvokos „natūralus mineralinis vanduo iš vieno šaltinio“, kaip ji suprantama Direktyvos 2009/54 8 straipsnio 2 dalyje, aiškinimo.

28. Tad Direktyvos 2009/54 8 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti atsižvelgiant į šias išvadas.

C – Sąvoka „natūralus mineralinis vanduo iš vieno šaltinio“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2009/54 8 straipsnį

1. Dėl požiūrio, kuriuo vadovaujamosi aiškinant nagrinėjamą sąvoką

29. Pagal Direktyvos 2009/54 8 straipsnio 2 dalį draudžiama pateikti rinkai natūralų mineralinį vandenį iš vieno šaltinio vartojant daugiau nei vieną prekės aprašą. Įdomu pažymėti, kad Direktyvos 2009/54 8 straipsnis nebuvo keičiamas nuo to laiko, kai aštuntajame dešimtmetyje Komisija pateikė Direktyvos 80/777 pasiūlymą²². Taigi tai yra ir pastovi, ir lakoniška nuostata.

30. Tačiau pagal Teisingumo Teismo praktiką, norint nustatyti Sąjungos teisės nuostatos taikymo sritį, reikia atsižvelgti į jos formuluotę, kontekstą ir siekiamus tikslus, taip pat į jos genezę, galinčius turėti reikšmę aiškinant šią nuostatą²³.

31. Šiuo atžvilgiu norėčiau pažymėti, kad šioje byloje aiškinant sąvoką „vienas šaltinis“ atsiranda probleminis santykis tarp, viena vertus, objektyvių mineralinio vandens savybių ir, kita vertus, hidrogeologinių savybių, susijusių su šio vandens judėjimu žemėje. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas konkrečiai klausia Teisingumo Teismo, kokią reikšmę turi nuotolis tarp gavybos vietų, konkreti vandens kokybė, gavybos vietų hidraulinis ryšys ir šių vietų gylis. Teisingumo Teismui pateiktoje bylos medžiagoje yra įvairių pozicijų, kuriomis remiantis siekiama šiuos aspektus sugretinti. Būtent HSR primygtinai pabrėžia šaltinio ir vandeningojo sluoksnio sąvokų skirtumą.

19 — Dėl paties VPPD dalyko sudėtingumo žr. mano išvadą byloje *Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland* (C-461/13, EU:C:2014:2324).

20 — Sprendimas *Komisija / Liuksemburgas* (C-32/05, EU:C:2006:749, 41 punktą).

21 — Sprendimas *Komisija / Vokietija* (C-525/12, EU:C:2014:2202, 51 punktą).

22 — OL C 69, 1970, p. 14.

23 — Visų pirma žr. Sprendimą *Inuit Tapiriit Kanatami ir kt. / Parlamentas ir Taryba* (C-583/11 P, EU:C:2013:625, 50 punktą ir jame nurodyta teismo praktika).

32. Manau, dėl tokio techninio pobūdžio sugretinimo prašomas aiškinimas tampa nenaudingai neapibrėžtas. Kad būtų patikslintas Direktyvos 2009/54 8 straipsnio turinys, siūlyčiau remtis esmine Direktyvos 2009/54 sąvoka, t. y. natūralaus mineralinio vandens sąvoka, siejant ją su pagrindiniu šios direktyvos tikslu – vartotojų apsauga. Tuo remiantis bus galima konstatuoti, kad, aiškinant sąvoką „vienas šaltinis“, hidrologinių elementų būklę galima laikyti papildoma.

2. Dėl natūralaus mineralinio vandens sąvokos atsižvelgiant į vartotojų apsaugos tikslą

33. Vartodamas sąvoką „natūralus mineralinis vanduo“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2009/54 I priedo I dalies 1 punktą, Sąjungos teisės aktų leidėjas turėjo omenyje, kad tai yra „mikrobiologiškai visavertis vanduo“²⁴, *esantis* požeminiame vandens sluoksnyje ar telkinyje ir *trykštantis* iš vieno ar daugiau natūralių ar dirbtinai išgręžtų šaltinių“. Taigi nagrinėjamoje apibrėžtyje kumuliatyviai nurodomos dvi vietos, pirma, natūralaus mineralinio vandens kilmės vieta ir, antra, vandens tryškimo vieta. Be to, pagal minėtą 1 punktą natūralus mineralinis vanduo skiriasi nuo paprasto geriamojo vandens savo pobūdžiu ir pirminiu būviu.

34. Vis dėlto aiškinant sąvoką „šaltinis“ ši apibrėžtis kelia abejonių, visų pirma palyginus ją su kitomis kalbinėmis versijomis²⁵, ypač tomis, kuriose vandens kilmės ir tryškimo vietos sąvokos persipina, kaip yra versijoje slovenų kalba²⁶.

35. Tačiau, esant įvairių Sąjungos teksto kalbinių versijų neatitikimų, nagrinėjama nuostata turi būti aiškinama atsižvelgiant į bendrą teisės akto, kurio dalis ji yra, struktūrą ir tikslą²⁷.

36. Šiuo atžvilgiu, kaip jau pažymėjau, teisės aktų leidėjas ypatingą reikšmę teikia vartotojų apsaugai. Šis tikslas Direktyvoje 2009/54 atsispindi įvairiais lygmenimis. Pirma, dėl direktyvos įtakos laisvo natūralaus mineralinio vandens judėjimo tikslui pažymėtina, kad joje įpareigojama nustatyti bendras taisykles, taikytinas sąlygoms, kurių reikalaujama mikrobiologinėje srityje ir pagal kurias vandenį galima laikyti natūraliu mineraliniu vandeniu, ir sistemą, kai kompetentinga valstybės narės institucija pripažįsta vandenį, atitinkantį direktyvos reikalavimus. Antra, dėl Direktyvos 2009/54 įtakos tikslui apsaugoti vartotojų sveikatą pažymėtina, kad joje įtvirtinti reikalavimai susiję su analizinės mineralinio vandens sudėties nurodymu, apskritai siejant su ženklinimo reikalavimais²⁸. Šiomis aplinkybėmis direktyvoje taip pat nustatytos skubios priemonės, leidžiančios reaguoti į pavojus visuomenės sveikatai. Trečia, dėl Direktyvos 2009/54 poveikio tikslui užtikrinti sąžiningą prekybą ir neleisti, kad vartotojai būtų klaidinami²⁹, pažymėtina, kad joje primygtinai reikalaujama nustatyti vieną mineralinio vandens kilmę, o tai rodo iš jos 8 straipsnio 2 dalies kylantis draudimas.

37. Pažymiu, kad visame Direktyvos 2009/54 8 straipsnyje daugiausia dėmesio skiriama prekės aprašo klausimui atsižvelgiant į vandens geografinės kilmės nuorodą. Taigi minėtos direktyvos 8 straipsnio 1 dalyje konkrečiai patikslinama, kad prekės aprašo tekste galima konkrečiai paminėti vietovės pavadinimą, jei tik jis susijęs su natūraliu mineraliniu vandeniu, gaunamu iš šaltinio, esančio tame

24 — Pagal Direktyvos 2009/54 5 straipsnį, kuriame, aiškinant kartu su jos I priedo III dalimi, nurodytas bendras kolonijas sudarančių vienetų skaičius natūraliame mineraliniame vandenyje.

25 — Anglų k.: „*originating* in an underground water table or deposit and *emerging* from a spring tapped at one or more natural or bore exits“, italų k.: „un’acqua microbiologicamente pura, la quale abbia *per origine* una falda o un giacimento sotterranei e *provenga* da una sorgente con una o più emergenze naturali o perforate“; suomių k.: „*vettä*, jonka *alkuperä* on maanalainen vesikerrostuma tai -varasto ja joka *tulee esille* lähteestä, josta sitä otetaan yhden tai useamman luontaisen tai poratun ulostulopaikan kautta“.

26 — Vokiečių k.: „das seinen Ursprung in einem unterirdischen Quellvorkommen hat und aus einer oder mehreren natürlichen oder künstlich erschlossenen Quellen gewonnen wird“, lenkų k.: „*pocho dząca* ze złoza podziemnego lub poziomu wodonošnego i wydobywaną z tych źródeł jednym lub kilkoma ujęciami naturalnymi lub wierconymi“; slovenų k.: „*ki ima svoj izvor v podzemnem vodnem viru in izteka ali se črpa na izviro iz enega ali več naravnih iztokov ali vrtin*“.

27 — Visų pirma žr. Sprendimą *Eleftheri tileorasi ir Giannikos* (C-52/10, EU:C:2011:374, 23 ir 24 punktai).

28 — Žr. Direktyvos 2009/54 8 konstatuojamąją dalį ir joje nurodytą ryšį su Direktyva 2000/13.

29 — Šis vartotojus ir sąžiningą prekybą apsaugantis požiūris taip pat kyla iš Direktyvos 2009/54 9 konstatuojamosios dalies, aiškinamos kartu su jos 7 straipsnio 2 dalimi dėl garantijų, susijusių su vartotojams skirta informacija apie mineralinio vandens sudėtį.

aprašė nurodytoje vietovėje. Kartu šio straipsnio 2 dalyje draudžiama pateikti rinkai natūralų mineralinį vandenį iš vieno šaltinio vartojant daugiau nei vieną prekės aprašą. Galiausiai Direktyvos 2009/54 8 straipsnio 3 dalyje reglamentuojami natūralaus mineralinio vandens šaltinio ir jo eksploatacijos vietos teisingo nustatymo ženklinant ir reklamuojant šį vandenį klausimai.

38. Taigi, priešingai prekių ženklų srityje galiojančiam reglamentavimui, pagal kurią tam pačiam produktui galima naudoti kelis prekių ženklus, Direktyvos 2009/54 8 straipsnis yra skirtas leisti vienareikšmiai nustatyti šaltinį ir geografinę kilmę iš natūralaus mineralinio vandens prekės aprašo.

39. Taigi galiausiai labai svarbu, kad analizinė vandens sudėtis atitiktų Direktyvos 2009/54 reikalavimus ir kad ji būtų žinoma vartotojui, kuris iš prekės aprašo ir (arba) ženklinimo turi galėti nustatyti informaciją apie jo geografinę kilmę.

40. Iš tiesų, kaip matyti iš minėtos direktyvos, natūralus mineralinis vanduo – tai toks vanduo, kuris trykšta arba yra semiamas šaltinio (gavybos) vietoje ir kurio sudėtis, temperatūra ir kitos esminės savybės turi būti pastovios, neviršyti natūralaus svyravimo ribų. Kaip pabrėžia Čekijos vyriausybė, Direktyvos 2009/54 5 konstatuojamosios dalies tikslai nebūtų pasiekti, jeigu tų pačių savybių turintis mineralinis vanduo, nors ir gaunamas keliuose gavybos vietose, būtų pateikiamas rinkai naudojant skirtingus aprašus.

41. Todėl aiškinant sąvoką „natūralus mineralinis vanduo“ kartu su Direktyvos 2009/54 5 konstatuojamąja dalimi reikia pripažinti, kad teisės aktų leidėjo tikslas pasiekiamas, kai sąvoka „vienas šaltinis“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2009/54 8 straipsnio 2 dalį, apima tik natūralaus mineralinio vandens gavybos vietą, taigi jo *tryškimo* vietą, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2009/54 I priedo 1 punktą.

3. Dėl hidrogeologinių elementų būklės apibrėžiant sąvoką „vienas šaltinis“

42. Siekiant geriau apibrėžti Direktyvos 2009/54 8 straipsnio 2 dalies taikymo sritį, reikia išnagrinėti tam tikrus techninius aspektus. Šiuo atžvilgiu būtų naudinga remtis *Agence française de sécurité sanitaire de l'alimentation* (Prancūzijos maisto saugos tarnyba, toliau – AFSSA)³⁰ ataskaita, kurią Komisija nurodo savo rašytinėse pastabose. Kiek tai susiję su hidrogeologinėmis aplinkybėmis, iš šios ataskaitos matyti, kad visas natūralus mineralinis vanduo susidaro prasisunkus kritulių vandeniui³¹, kuris grįžta į žemės paviršių po ilgos kelionės po žeme³². Požeminis vanduo pats teka žemyn, kol susiduria su jam vertikaliai skverbti trukdančia kliūtimi³³ ir kaupiasi podirvio ertmėse ir angose (vandeninguosiuose sluoksniuose)³⁴, iš kurių išteka horizontaliai. Kai vandeningojo sluoksnio prisotintosios dalies hidrologinis svoris ima viršyti galimą ištekėjimo taškuose esantį svorį, požeminis vanduo išteka natūraliais takais, t. y. *šaltiniais*. Minėtoje ataskaitoje taip pat yra vartojama telkinio sąvoka³⁵ ir vandeningojo sluoksnio sąvoka³⁶ siekiant nustatyti geologinę vandens struktūrą.

30 — AFSSA yra Prancūzijos valstybinė įstaiga, įsteigta 1999 m. po galvos smegenų kempinligės krizės, ir pagrindinė jos funkcija yra vertinti visų maisto produktų keliamus pavojus sveikatai ir mitybai, įskaitant vandenį. 2010 m. liepos mėn. ji tapo *Agence nationale chargée de la sécurité sanitaire de l'alimentation, de l'environnement et du travail* (Nacionalinė maisto, aplinkos, ir darbo saugos tarnyba, toliau – ANSES). Žr. 2008 m. gegužės mėn. natūralaus mineralinio vandens vertinimo, atsižvelgiant į jo saugumą sveikatai, gaires (AFSSA), pateikiamas internetiniu adresu <https://www.anses.fr/sites/default/files/documents/EAUX-Ra-EauxMinerales.pdf>

31 — Sąvoka „kritulių vanduo“ yra hidrologinė sąvoka, kuria apibrėžiamas dirvožemyje ilgai esantis vanduo (geologiniu požiūriu), susidaręs dėl kritulių. Kritulių vandenį iš esmės sudaro požeminis vanduo, o kitos kilmės vanduo hidrologiniame cikle nėra labai reikšmingi. Daugiau informacijos pateikiama internetiniu adresu <http://www.aquaportal.com/definition-12538-eau-meteorique.htmlxzz3QIVmcJA>

32 — Kritulių vanduo sunkiasi gilyn dėl kai kurių aktyviųjų uolienu (smėlio arba smiltainio) „mažo“ pralaidumo ir kietųjų uolienu, kurios, nors nėra pralaidžios, trūkinėja arba skyla, „didelio“ pralaidumo. Žr. minėtą AFSSA ataskaitą.

33 — Ši sąvoka reiškia nepralaidų sluoksnį, skilimų ar trūkimų užsivėrimą.

34 — Pagal mokslinę šios sąvokos reikšmę.

35 — Telkinys yra statinė sąvoka, kaip ji apibrėžiama žodyne: natūrali kietųjų arba skystųjų mineralinių medžiagų sankaupa. AFSSA ataskaitoje šią sąvoką rekomenduojama vartoti požeminio vandens srityje vietoj „vandeningojo sluoksnio“ sąvokos. Žr. minėtos AFSSA ataskaitos p. 66.

36 — Vandeningasis sluoksnis, kaip jis suprantamas mokslo požiūriu, pagal AFSSA ataskaitą reiškia konkrečią geologinę struktūrą, būtent požeminę grandinę, ir dinaminį procesą, kuris apima vandens srovę pagal jos sistemą, sąlygas, ribas ir pradines bei galutines sąlygas.

43. Aiškinant sąvoką „vienas šaltinis“ taip, kaip pasiūliau, man atrodo lemiamą, pirma, išvada, kad „hidrogeologinės situacijos, susijusios su natūralaus mineralinio vandens atsiradimu, yra labai įvairios ir dažnai labai sudėtingos“³⁷ ir, antra, daugybės natūralių ištekėjimo angų, kurios yra natūralaus mineralinio vandens šaltiniai, patvirtinimas atsižvelgiant į horizontaliai po žeme susikaupusio šio vandens sluoksnius.

44. Be to, panašiai kaip ir generalinis advokatas M. B. Elmer byloje *Badische Erfrischungs-Getränke*, pateikęs išvadą dėl mineralinio vandens sąvokos apibrėžties³⁸, manau, kad sąvokos „šaltinis“ neapibrėžimas atskleidžia teisės aktų leidėjo ketinimą. Iš tiesų, jeigu jis būtų norėjęs padaryti sąvoką „šaltinis“ priklausomą nuo hidrogeologinių savybių, kaip antai požeminio vandens sluoksnių, telkinių ar gavybos vietų struktūros, būtų buvę logiška apibrėžti šios sąvokos turinį. Tačiau sąvokos „šaltinis“ vartojimas Direktyvoje 2009/54 patvirtina, kad ši sąvoka veikiausiai reiškia daugybę natūralių ar dirbtinų mineralinio vandens išgavimo formų³⁹. Tačiau geologinė struktūra turi esminę reikšmę nustatant patį natūralų mineralinį vandenį ir jo savybes.

45. Dėl šios priežasties, nepaisant dirvožemio, iš kurio išgaunamas vanduo, hidrogeologinės konfigūracijos, svarbus dalykas nustatant „vieną šaltinį“ pirmiausia yra natūralaus mineralinio vandens tapatybė.

46. Iš tiesų natūralus mineralinis vanduo yra apibrėžiamas pagal savo cheminę sudėtį, esant vienai nustatytai kilmės vietai (ir tai yra pagrindas, kuriuo remiantis vienas vanduo atskiriamas nuo tokios pačios cheminės sudėties vandens, kuris išvalytas paverčiamas geriamuoju)⁴⁰. Taigi vartotojui svarbu, kad tas pats prekės aprašas būtų skirtas tam pačiam natūraliam mineraliniam vandeniui. Šiuo požiūriu kriterijus, susijęs su požeminio vandens sluoksniu, požeminio telkinio ar vandeningojo sluoksniu (mokslo prasme) hidrogeologine struktūra, savaime nėra lemiamas, nes vandens sudėtį veikia jo geologinė kelionė į žemės paviršių. Todėl sąvoka „šaltinis“, kaip ji yra suprantama pagal Direktyvą 2009/54, reiškia vieną ar kelis natūralius arba dirbtinai išgręžtus šaltinius, iš kurių teka tas pats vanduo, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2009/54 I priedą.

47. Bet kuriuo atveju primenu, kad natūralus mineralinis vanduo, kaip jis suprantamas pagal Direktyvą 2009/54, turi būti eksploatuojamas toks, koks jis yra šaltinyje, neišvalytas, išskyrus nepatvarių ar nepageidaujamų elementų pašalinimą⁴¹. Be to, Direktyvos 2009/54 I priedo I dalies 3 punkte patikslinta, kad „natūralaus mineralinio vandens sudėtis, temperatūra ir kitos svarbiausios savybės išlieka pastovios neviršijant tam tikro natūralaus svyravimo ribų; visų pirma joms nedaro įtakos galimi debito svyravimai“. Taigi šis motyvas taip pat patvirtina teiginį, kad būtent vandens sudėtis, o ne jo geologinio šaltinio struktūra turi lemiamą reikšmę siekiant išlaikyti vartotojų apsaugos tikslą.

48. Be to, norėčiau pabrėžti, jog tai, kad vanduo yra iš to paties požeminio vandens sluoksniu ar telkinio, yra būtina sąlyga, tačiau jos nepakanka, kad jį būtų galima laikyti tuo pačiu natūraliu mineraliniu vandeniui. Taigi vanduo, kuris cheminiu požiūriu yra toks pats, tačiau kurio hidrologinė ir geologinė kilmė skiriasi, nėra tas pats natūralus mineralinis vanduo.

37 — Minėtos AFSSA ataskaitos I punktas, p. 15.

38 — C-17/96, EU:C:1997:244, 16 ir 17 punktai.

39 — Žr. Direktyvos 2009/54 8 straipsnio 3 dalį, pagal kurią sąvokos „šaltinis“ ir „eksploatacijos vieta“ yra vartojamos alternatyviai. Kiek tai susiję su šaltinių eksploatacija, žr. šios direktyvos 3 straipsnį; dėl šaltinio apsaugos žr. šios direktyvos 5 straipsnį; taip pat žr. Direktyvos 2009/54 II priedo 2 punkto d papunktį.

40 — Dėl trijų rūšių išpilstyto į butelius vandens, t. y. vandens, kuris išvalytas tampa geriamuoju, natūralaus mineralinio vandens ir šaltinio vandens žr. analizę, pateikiamą internetiniu adresu <https://www.anses.fr/fr/content/eaux-conditionn%C3%A9es>

41 — Žr. Direktyvos 2009/54 4 straipsnį.

49. Atsižvelgdamas į visa tai, kas nurodyta, manau, kad „natūralus mineralinis vanduo iš vieno šaltinio“, kaip jis suprantamas pagal Direktyvos 2009/54 8 straipsnio 2 dalį, reiškia vandenį iš vieno ar daugiau natūralių ar dirbtinai išgręžtų šaltinių ir iš to paties požeminio vandens sluoksnio ar telkinio, jeigu šis vanduo turi tapačias savybes, kurios išlieka pastovios visuose šiuose natūraliuose ar dirbtinai išgręžtuose šaltiniuose, neviršijant natūralaus svyravimo ribų. Tačiau jeigu mineralinis vanduo yra iš kelių natūralių ar dirbtinai išgręžtų šaltinių iš to paties požeminio vandens sluoksnio ar to paties telkinio, tačiau jo analizinės savybės nėra tapačios, atsižvelgiant į Direktyvos 2009/54 I priede nustatytus kriterijus, jo negalima laikyti mineraliniu vandeniu iš vieno šaltinio.

V – Išvada

50. Atsižvelgdamas į išdėstytus svarstymus, siūlau Teisingumo Teismui taip atsakyti į *Vrhovno sodišče* pateiktus klausimus:

Sąvoka „natūralus mineralinis vanduo iš vieno šaltinio“, kaip ji suprantama pagal 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/54/EB dėl natūralaus mineralinio vandens eksploatavimo ir pateikimo į rinką 8 straipsnio 2 dalį, reiškia vandenį iš vieno ar daugiau natūralių ar dirbtinai išgręžtų šaltinių iš to paties požeminio vandens sluoksnio ar to paties telkinio, jeigu šis vanduo turi tapačias savybes, kurios išlieka pastovios visuose šiuose natūraliuose ar dirbtinai išgręžtuose šaltiniuose, neviršijant natūralaus svyravimo ribų.